beatha le buaidh
AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

Maoilios Caimbeul

Comhairle na Gàidhealtachd 2007

e-stòras

Comhairle nan Eilean Siar

The Highland Council
Comhairle na Gàidhealtachd

beatha le buaidh

AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Seo an obair a bhios tu a' dèanamh stèidhichte air an leabhar:

a' freagairt cheistean air an leabhar

a' lorg fhaclan le ciall àraidh

a' lìonadh bheàrnan

tòimhseachan-tarsainn

a' sgrìobhadh sheantansan

cothrom còmhraidh

B. Ceistean

Tha roghainn agad. Freagair **Ceistean 1**, na ceistean dìreach, no **Ceistean 2**, na ceistean ioma-roghainn. Inn sidh an tidsear dhut dè na Ceistean a bu chòir dhut a dhèanamh.

Ceistean 1

a. 1) Càit an do rugadh Ailig Fearghastan?

2) Cuin a rugadh e?

b. Dè na h-ainmean a bha air athair agus a mhàthair?

c. Cò a bu shine, Ailig no a bhràthair?

d. Dè bha iad a' togail ri taobh Abhainn Chluaidh aig an àm?

e. Lorg Abhainn Chluaidh air a' mhap. Càit a bheil i?

f. Carson a tha thu a' smaoineachadh a thug Fearghastan *Fairfields* mar ainm air an taigh aige ann am Manchester?

g. 1) Dè rinn Ailig nuair a bha e 15 bliadhna a dh'aois?

2) Dè an obair a bh' aige?

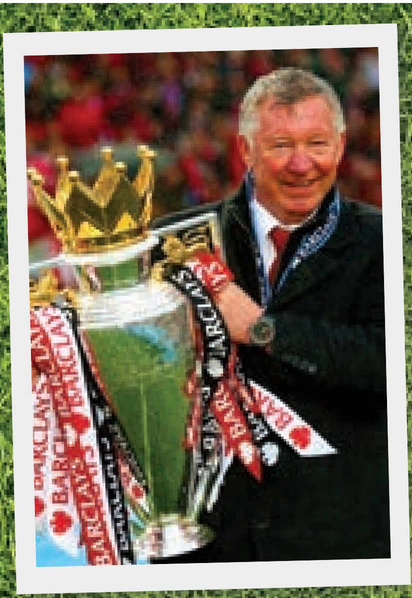

beatha le buaidh

AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

h. Mar chluicheadair ball-coise
1) dè bha math mu dheidhinn a' chluiche aige

2) What were his strong points and his weak point?

i. Cò a' chiad sgioba dhan robh e a' cluiche?

l. Càit an deach e às dèidh sin agus ciamar a chaidh dha?

m. Ciamar a chuidich e St Johnstone ann an 1963 an aghaidh Rangers?

n. Dè an sgioba dhan deach e ann am Fìobha agus cò thug an sin e?

o. Ciamar a chòrd Fìobha ris?

p. Càit an deach Fearghastan ann an 1967?

r. Carson a chaidh a chàineadh nuair a bha e aig Rangers?

s. Càit an deach Fearghastan às dèidh dha a bhith aig Rangers?

t. Dè an sgioba mu dheireadh dhan robh e a' cluiche?

Ceistean 2

Cuir strìochag anns a' bhogsa cheart.

a) Rugadh Ailig Fearghastan

- [ ] sa Chèitean, 1942
- [ ] san t-Sultain, 1941
- [ ] san Dùbhlachd, 1941

b) Bha bràthair aig Ailig air an robh

- [ ] Màrtainn
- [ ] Mìcheal
- [ ] Murchadh

c) Bha Abhainn Chluaidh trang aig an àm le obair

- [ ] an iasgaich
- [ ] togail bhàtaichean
- [ ] càraidh

d) Chaidh Ailig a dh'obair air Abhainn Chluaidh nuair a bha e

- [ ] 16
- [ ] 17
- [ ] 15

e) Tha cuid a' smaoineachadh gun do chuidich na thachair an uair sin e nas fhaide air adhart na bheatha

- [ ] le theaghlach
- [ ] le siubhal
- [ ] ann am ball-coise

f) Mar chluicheadair ball-coise bha e

- [ ] sgileil
- [ ] luath
- [ ] luath agus cruaid

g) Nuair a bha e a' cluiche aig Queen's Park bha e a' cluiche

- [ ] làn-thìde
- [ ] pàirt-ùine
- [ ] tric

h) Às dèidh Queen's Park chaidh e gu

- [ ] Rangers
- [ ] Dùn Phàrlain
- [ ] St Johnstone

i) Anns a' ghèam an aghaidh Rangers chuir Fearghastan

- [ ] Scott Symon
- [ ] David Whyte
- [ ] 3 years

l) 'S e am manaidsear a bh' air Dùn Phàrlain nuair a bha Fearghastan a' cluiche dhaibh

- [ ] Scott Symon
- [ ] David Whyte
- [ ] Seoc Stein

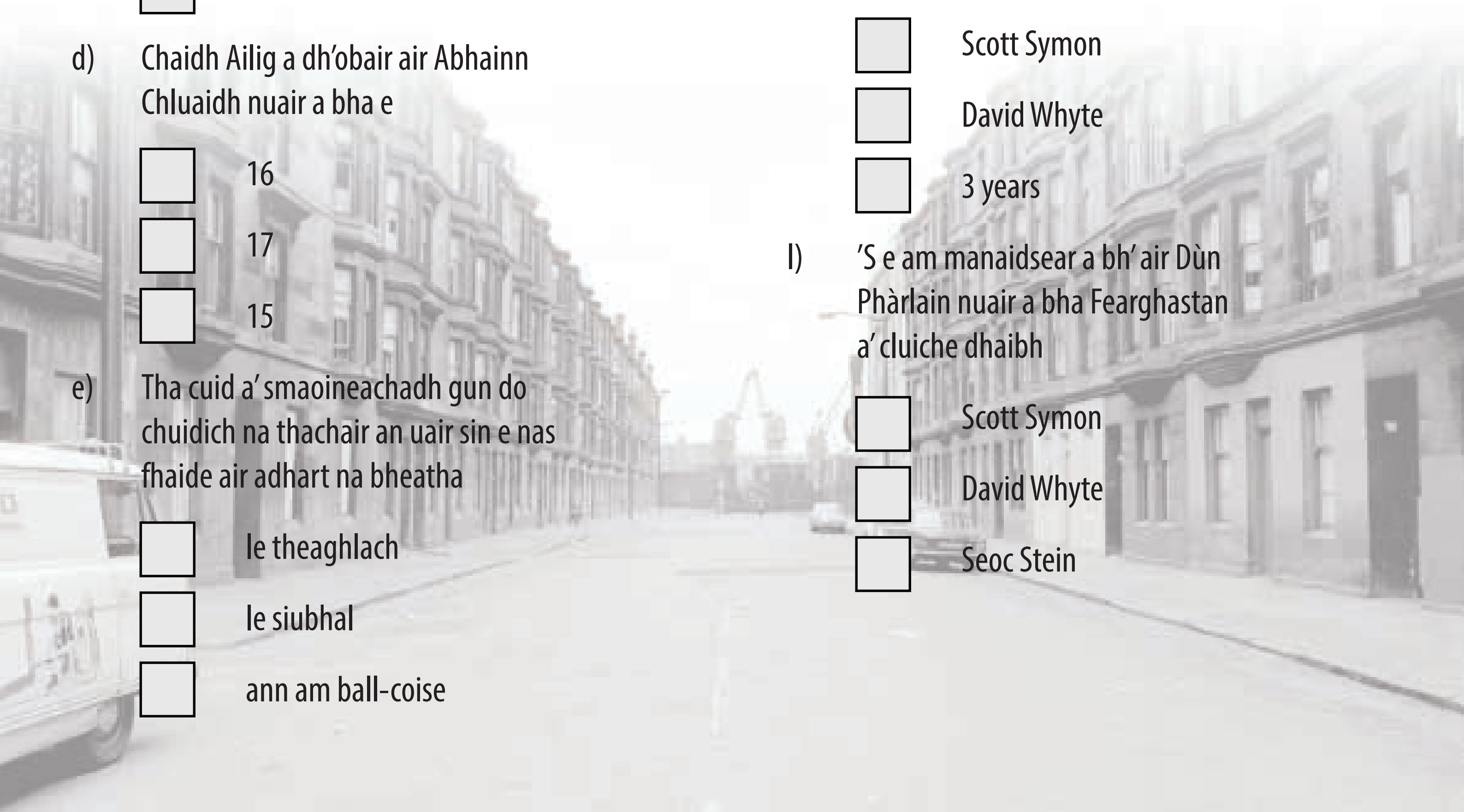

m) Ann an 1967 ghluais Fearghastan gu

- ☐ Rangers
- ☐ Inbhir Àir
- ☐ Celtic

n) Bha Fearghastan pòsta aig

- ☐ ban-Iùdhach
- ☐ Pròstanach
- ☐ ban-Chaitligeach

o) Às dèidh Ibrox chaidh e gu

- ☐ Dens Park
- ☐ Brockville
- ☐ Tynecastle

beatha le buaidh

AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

C. Lorg facal no faclan a tha a' ciallachadh:

a. àiteachan far am bithear a' dèanamh bhàtaichean

b. rudan a bhios neach-ceàirde a' cleachdadh na obair

c. neach a bhios a' cluiche gèam mar ball-coise

d. math air rud a dhèanamh

e. rud a tha a' cur stad air duine

f. nuair a tha thu a' cur a' bhuill eadar na puist

g. nuair a tha dì-moladh ga dhèanamh air cuideigin (a' tòiseachadh le c)

h. ann an spòrs, buidheann a bhios a' cluiche còmhladh

beatha le buaidh

AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

D. Cuir faclan freagarrach anns na beàrnan.

a. Rugadh Ailig Fearghastan ann an ________ ann an 1941.

b. Bha Màrtainn bliadhna na ____ / ________ na Ailig.

c. Bha Abhainn Chluaidh trang le obair nan gàrraidhean ________ nuair a bha Fearghastan òg.

d. 'S e Fairfields a thug Fearghastan mar ________ air an taigh aige.

e. Seach nach robh e cho sgileil sin mar chluicheadair, 's dòcha gun tug sin air feuchainn nas ________ mar mhanaidsear.

f. Bha e a' cluiche ________ / ________ airson sgioba Queen's Park.

g. Bha St Johnstone ____ / ________ a chluiche Rangers aig Ibrox.

h. 'S iad na bliadhnaichean aig Dùn Phàrlain na bliadhnaichean a ____ / ________ a aige mar chluicheadair.

I. Gu ____ / ________ chaidh e gu Ibrox aig droch àm.

m. ________ Rangers an aghaidh Celtic ann an 1969 ann an Cupa na h-Alba.

beatha le buaidh

AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

Duilleagan 10 – 13

A. Ceistean

Tha roghainn agad. Freagair **Ceistean 1**, na ceistean dìreach, no **Ceistean 2**, na ceistean ioma-roghainn. Innsidh an tidsear dhut dè na Ceistean a bu chòir dhut a dhèanamh.

Ceistean 1

a. Dè a' chiad obair mar mhanaidsear a bha aig Fear ghastan?

b. Ciamar a fhuair St Mirren air adhart ann an seusan 1977?

c. Carson a chaill Fearghastan obair aig St Mirren?

d. Càit an deach e às dèidh a bhith aig St Mirren?

e. A thaobh airgid, dè an diofar a bha eadar St Mirren agus Obar Dheathain?

beatha le buaidh

AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

f. Dè thachair ann an

1) 1980?

2).1983?

g. Cia mheud sgioba Albannach a tha air duais Eòrpach a ghleidheadh bho 1983?

h. Cia mheud duais a fhuair Obar Dheathain fhad 's a bha Fearghastan na mhanaidsear?

i. Dè an obair eile a bha aige fhad 's a bha e na mha naidsear air Obar Dheathain?

l. Dè ghabh àite ann am Meagsago ann an 1986?

m. Càit an deach Fearghastan às dèidh a bhith aig Obar Dheathain?

Ceistean 2

Cuir strìochag sa bhogsa cheart.

a) Nuair a fhuair Fearghastan dreuchd mar mhanaidsear, thòisich e

- ☐ sa mheadhan
- ☐ aig a' bhonn
- ☐ aig a' mhullach

b) Bha e na mhanaidsear an toiseach aig

- ☐ Sruighlea an Ear
- ☐ Dùn Phàrlain
- ☐ St Mirren

c) Ann an 1977 ghlèidh St Mirren

- ☐ a' Phrìomh Lìg
- ☐ an Dara Roinn
- ☐ a' Chiad Roinn

d) Nuair a bha e aig St Mirren chaidh Fearghastan agus an neach seo a-mach air a chèile

- ☐ an rùnaire
- ☐ an leas mhanaidsear
- ☐ an cathraiche

e) Bha an sgioba seo comasach air farpais ri Celtic agus Rangers

- ☐ Rangers
- ☐ Celtic
- ☐ Aberdeen

f) Ann an 1983 rinn an sgioba aig Ailig Fearghastan a' chùis air

- ☐ Manchester United
- ☐ Newcastle
- ☐ Real Madrid

g) Fhad 's a bha Fearghastan aig Obar Dheathain, bhuannaich iad

- ☐ naoi duaisean
- ☐ seachd duaisean
- ☐ sia duaisean

h) Bha Fearghastan cuideachd na mhanaidsear air

- ☐ Rangers
- ☐ Hearts
- ☐ Alba

i) Ann an 1986 bha Cupa na Cruinne ann an/am

- ☐ Ameireaga
- ☐ Meagsago
- ☐ Brazil

I) Às dèidh Obar Dheathain chaidh Fearghastan gu

- ☐ Manchester United
- ☐ Arsenal
- ☐ Tottenham Hotspur

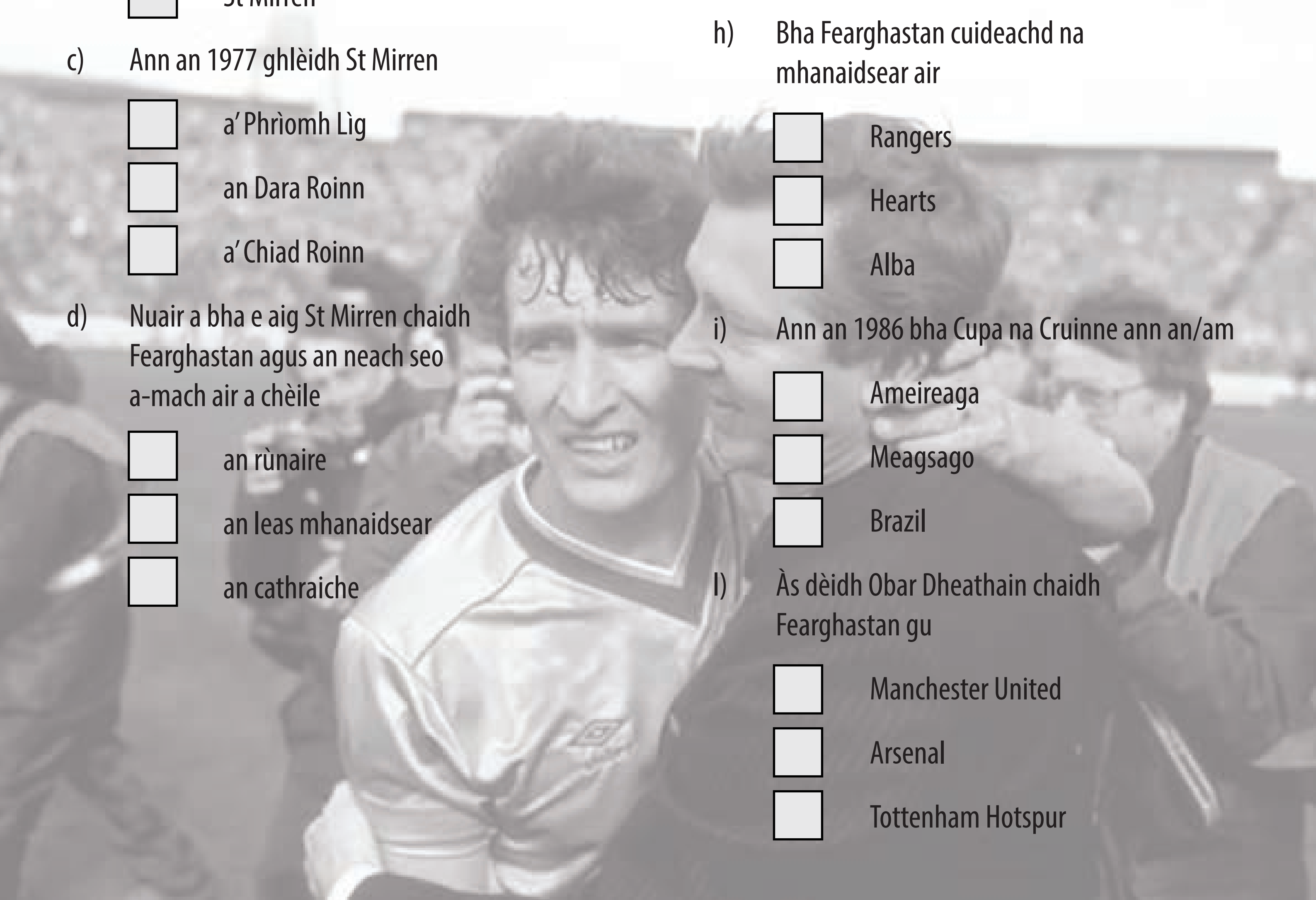

B. Tòimhseachan-tarsainn

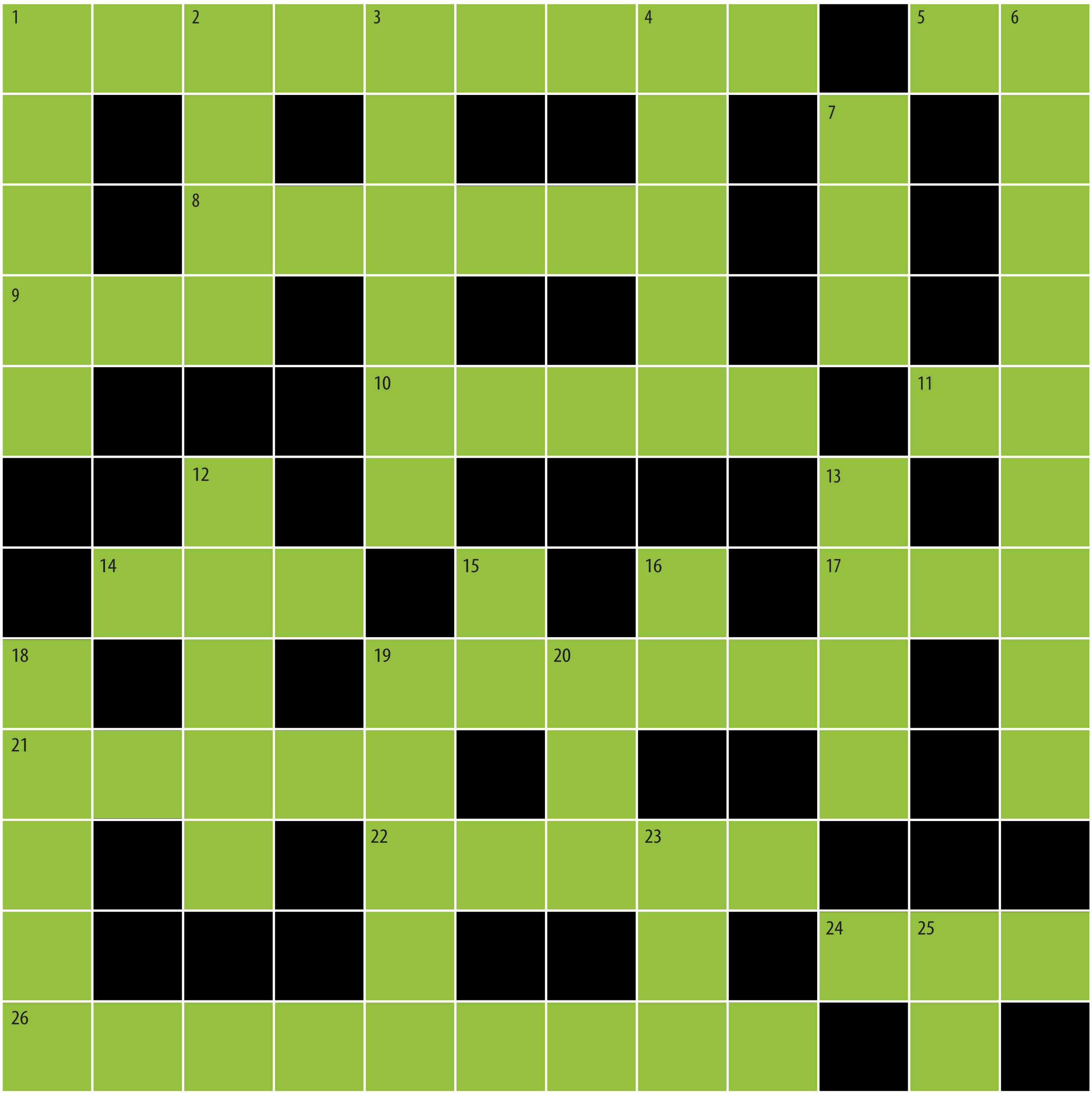

beatha le buaidh
AILIG FEARGHASTAN

Tarsainn

1. Seo an gèam a bhiodh Ailig Fearghastan a' cluiche. (9)

5. Bha Fearghastan __ cionn sgioba Obar Dheathain ann an 1980. (2)

8. _____ _ bha e òg, bha Fearghastan ag obair air Abhainn Chluaidh. (5 & 1)

9. An t-ainm a tha air grunn sgiobannan ball-coise. (3)

10. Às dèidh bhith cluiche gèam gu cruaidh bidh feum agad air seo. (5)

11. Bha athair Ailig __ obair ann an gàrraidhean luinge. (2)

14. Chaill Fearghastan obair mar mhanaidsear dìreach ___ uair. (3)

17. Dèan uisge no tuit na bhoinnean. (3)

19. Am buidheann a tha a' cluich ball-coise, mar eisimpleir. (6)

21. Ma tha thu a' bruidhinn ri fireannach tha thu a' bruidhinn ris ach ma tha thu a' bruidhinn ri boireannach tha thu a' bruidhinn _____. (5)

22. faic 6 sìos

24. Seo an àireamh bhliadhnaichean a bha Fearg Phastan aig Dùn Phàrlain. (3)

26. faic 1 sìos

Sìos

1 & 26 tarsainn. Seo am pàirt de Ghlaschu far an do rugadh Fearghastan. (5 & 9)

2. Ainm eile airson bàta. (4)

3. An tràth seachad aig 'rach'. (6)

4. Buille no breab chruaidh. (5)

6 & 22 tarsainn. An sgioba far an do thòisich Fear-ghastan mar mhanaidsear. (9 & 2 & 3)

7. Ciad litrichean ainm Fhearghastain. (3)

12. Bha Fearghastan _____ aig ban-Chait ligeach. (5)

13. Cleachd am facal seo ma tha thu ag iarraidh cuideam a chur air e. (4)

15. Bha Fearghastan seo nuair a thòisich e ag obair air innealan a dhèanamh. (2)

16. Bha sgiobannan mar Arsenal, Rangers agus Tottenham ga iarraidh, ach __ a thagh e? (2)

18. Ag obair gu cruaidh. (5)

19. Facal a tha thu ag ràdh ma tha thu ag aontachadh ri cuideigin no ma tha thu ag innse dhaibh gun cuala tu iad. (5)

20. Pàirt de eun. (3)

23. Fearghastan – 's e manaidsear math a th' ___ (3)

25. Cha robh Fearghastan __ fhada aig Sruighlea an Ear. (2)

FALKIRK

beatha le buaidh

AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

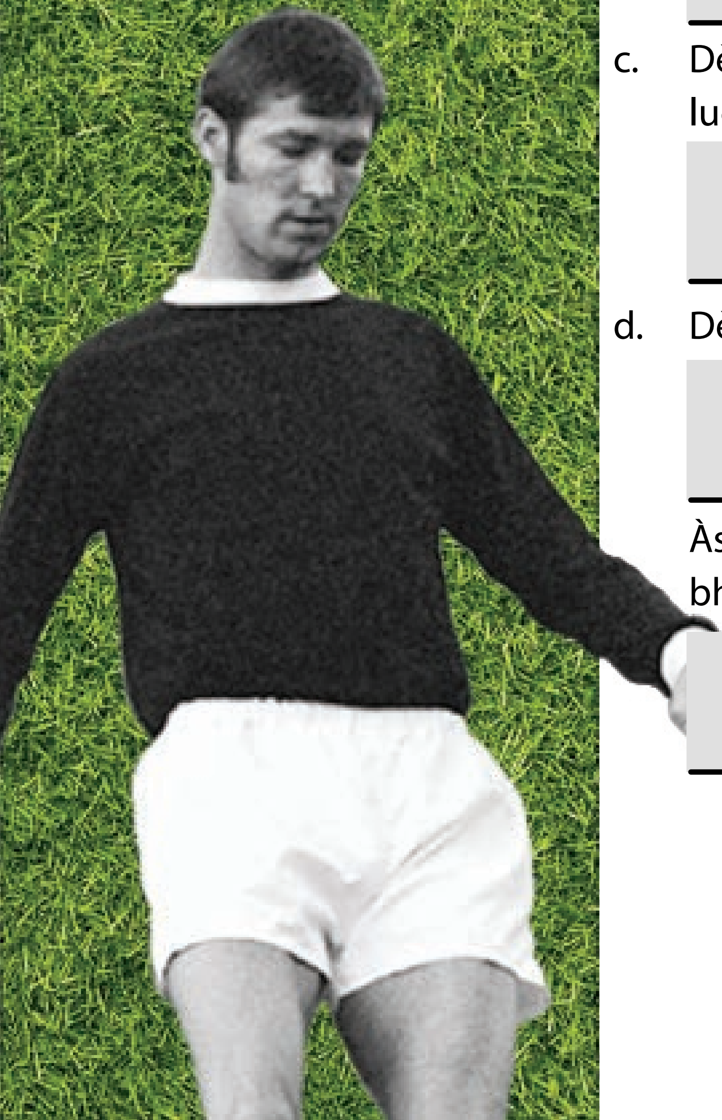

Duilleagan 14 – 19

A. Ceistean

Tha roghainn agad. Freagair **Ceistean 1**, na ceistean dìreach, no **Ceistean 2**, na ceistean ioma-roghainn. Innsidh an tidsear dhut dè na Ceistean a bu chòir dhut a dhèanamh.

Ceistean 1 Duilleag 14

a. Nuair a chaidh Fearghastan gu Manchester United, cuin mu dheireadh a bha iad air Prìomh Lìg Shasainn a bhuinnig?

b. Cò an sgioba làidir eile a bha ann aig an àm?

c. Dè an duilgheadas a bha aige an toiseach leis an luchd-leantail?

d. Dè a shàbhail e?

Às dèidh Cupa an FA a bhuinnig, dè an cupa eile a bhuannaich iad?

beatha le buaidh

AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

Duilleag 15

f. Dè a' bhliadhna anns an do thog iad a' phrìomh dhuais mu dheireadh thall?

g. Cò an sgioba bu làidire

1) anns na 80an

2) anns na 90an?

h. Cia mheud duais a bhuinnig Manchester United ann an 1999?

i. Dè an duais a b' fheàrr le Fearghastan fhaighinn os cionn gin sam bith eile?

l. Cò an sgioba air an tug iad buaidh anns a' ghèam dheireannach de Chupa na h-Eòrpa?

Duilleagan 18 – 19

m. Cò na manaidsearan ainmeil eile ris a bheil Ailig Fearghastan air a choimeas?

n. Dè an t-urram a fhuair e bhon Bhànrigh?

o. 1) Dè bha e a' dol a dhèanamh ann an 2002?

2) Ciamar a dh'atharraich e inntinn?

p. Ciamar a chaidh do Mhanchester United ann an 2003?

r. Ged a tha e còrr is 60 bliadhna a dh'aois, dè tha e ag iarraidh a dhèanamh fhathast?

s. Na do bheachd fhèin, cò am manaidsear as fheàrr a tha air a bhith riamh ann am Breatainn?

Ceistean 2 Duilleagan 14 – 15

a) Bha na cluicheadairean seo a' cluiche do Mhanchester United ann an 1967

- ☐ Law & Best
- ☐ Charlton & Best
- ☐ Law, Best & Charlton

b) An toiseach cha b' urrainn Fearghastan làmh an uachdair fhaighinn air

- ☐ Chelsea
- ☐ Liverpool
- ☐ Arsenal

c) Ghlèidh Manchester United Cupa an FA ann an

- ☐ 1990
- ☐ 1991
- ☐ 1992

d) Airson Cupa an FA rinn iad a' chùis air

- ☐ Liverpool
- ☐ Sunderland
- ☐ Nottingham Forrest

e) Bhuinnig Manchester United Cupa Eòrpach nan Cup Winners ann an

- ☐ 1990
- ☐ 1991
- ☐ 1992

f) Bhuinnig iad an Lìg an àireamh seo de bhliadhnaichean às dèidh a gleidheadh mu dheireadh

- ☐ 20
- ☐ 19
- ☐ 26

g) 'S e seo an sgioba a bu làidire anns na 80an

- ☐ Man. United
- ☐ Chelsea
- ☐ Liverpool

h) Seo an àireamh dhuaisean a fhuair Manchester United ann an 1999

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3

i) Anns a' ghèam dheireannach de Chupa na h-Eòrpa chluich iad

- ☐ Real Madrid
- ☐ Bayern Munich
- ☐ AC Milan

Duilleagan 18 – 19

l) Bha Fearghastan a-nis cho ainmeil ri

- ☐ Seoc Stein & Sir Matt Busby
- ☐ Ali MacCoist
- ☐ Walter Smith

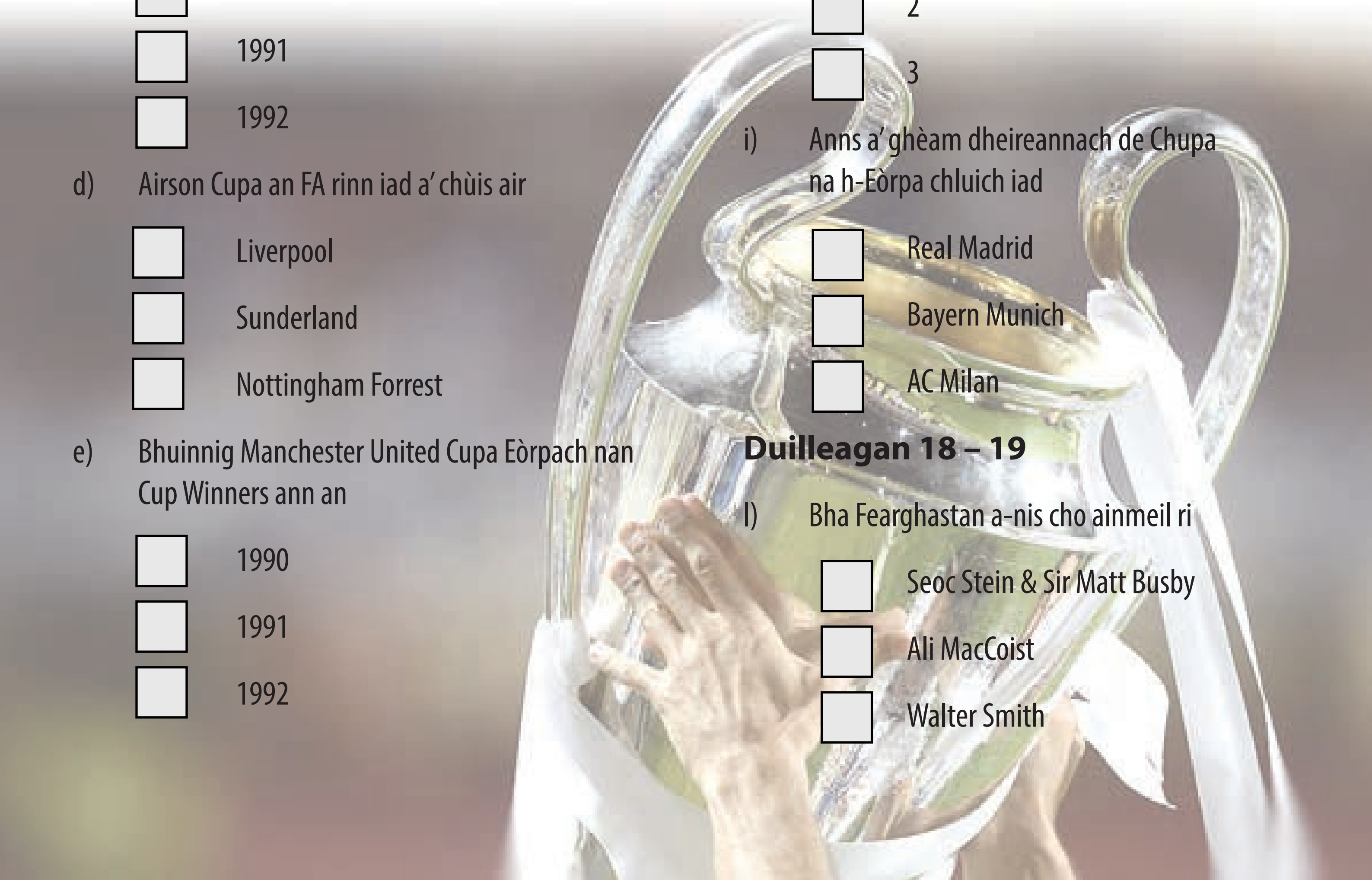

beatha le buaidh

AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

m) Fhuair e an t-urram seo bhon Bhànrigh

- ☐ Morair
- ☐ Ridire
- ☐ OBE

n) Ann an 2002, ghabh e an obair mar mhanaidsear air Manchester United airson

- ☐ dà bhliadhna
- ☐ bliadhna
- ☐ trì bliadhna

o) Ann an 2003 ghabh Manchester United an Lìg air ais bho

- ☐ Arsenal
- ☐ Chelsea
- ☐ Liverpool

p) Chanadh mòran gur e am manaidsear a b' fheàrr a bha riamh

- ☐ ann an Alba
- ☐ ann am Breatainn
- ☐ san Roinn Eòrpa

beatha le buaidh

AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

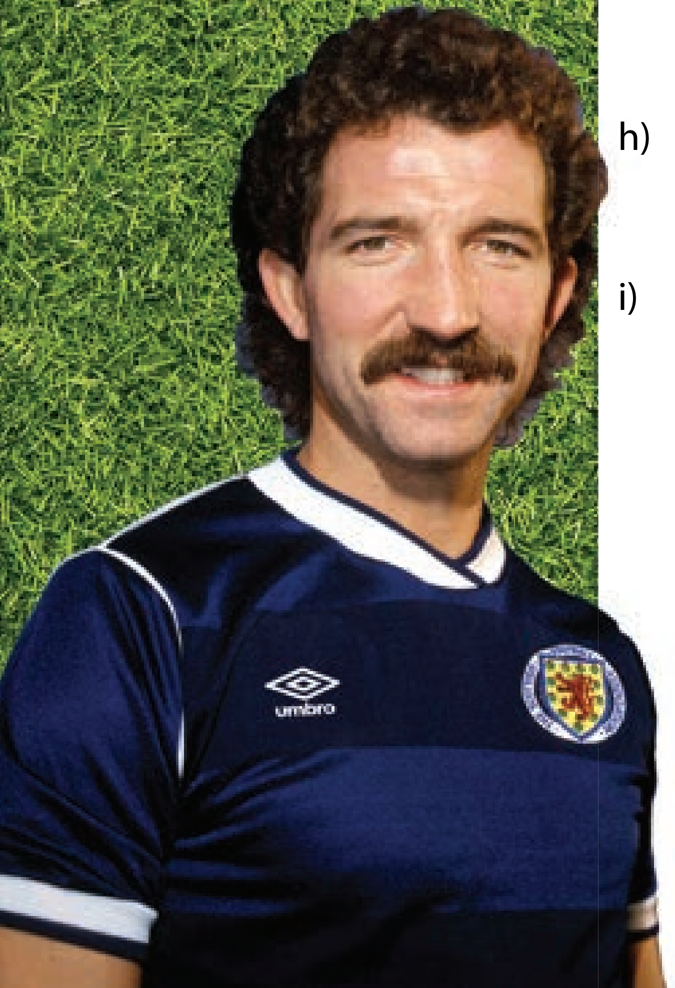

B. Cuir faclan freagarrach anns na beàrnan.

Duilleagan 14 – 15

a) Bha e follaiseach gum ________ Fearghastan an Lìg a bhuinnig ann an ùine glè ghoirid.

b) Anns na 80an bha sgioba ________ aig Liverpool.

c) Cha b' urrainn do Fhearghastan làmh an ________ fhaighinn air Liverpool an toiseach.

d) Bha cuid den luchd-leantail ag iarraidh air Fearghastan ________

e) Rinn Manchester United ____ / ________ air Nottingham Forrest ann an 1990.

f) Aig toiseach nan 90an bha faireachdainn ann nach buinnigeadh Manchester United an Lìg gus am ________ Fearghastan.

h) ________ Manchester United a' phrìomh dhuais ann an 1993.

i) Ann an 1999 bhuinnig Manchester United an Lìg agus ________ an FA a ________ air Cupa na h-Eòrpa.

beatha le buaidh

AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

Duilleagan 18 – 19

i) Bha Sir Matt Busby agus Seoc Stein cuideachd air ____________ ____ / ____________ a bhuinnig.

l) Fhuair Fearghastan urram ____________ bhon Bhànrigh.

m) Bha e airson obair ____________ ann an 2002.

n) Dh’atharraich e inntinn às dèidh bruidhinn ris an ____________ aige.

o) Bha e ag iarraidh an Lìg a ____________ air ais bho Arsenal.

p) Cha do bhuinnig manaidsear eile ____________ ris ann an Alba agus ann an ____________

C. Sgrìobh seantansan

Sgrìobh seantans airson gach facal/abairt a leanas. Tha na faclan a' tighinn bhon leabhran 'Ailig Fearghastan'. Bu chòir don seantans sealltainn gu bheil thu a' tuigsinn ciall an fhacail, mar anns an eisimpleir a leanas:

gàrraidhean luinge

Bithear a' togail bhàtaichean ann an gàrraidhean luinge.

1. inneal
2. cùisean
3. a' leantail
4. fhuair e a' bhròg
5. bacadh
6. cothrom
7. càineadh
8. tagh

1. ______________________________

2. ______________________________

3. ______________________________

4. ______________________________

5. ______________________________

6. ______________________________

7. ______________________________

8. ______________________________

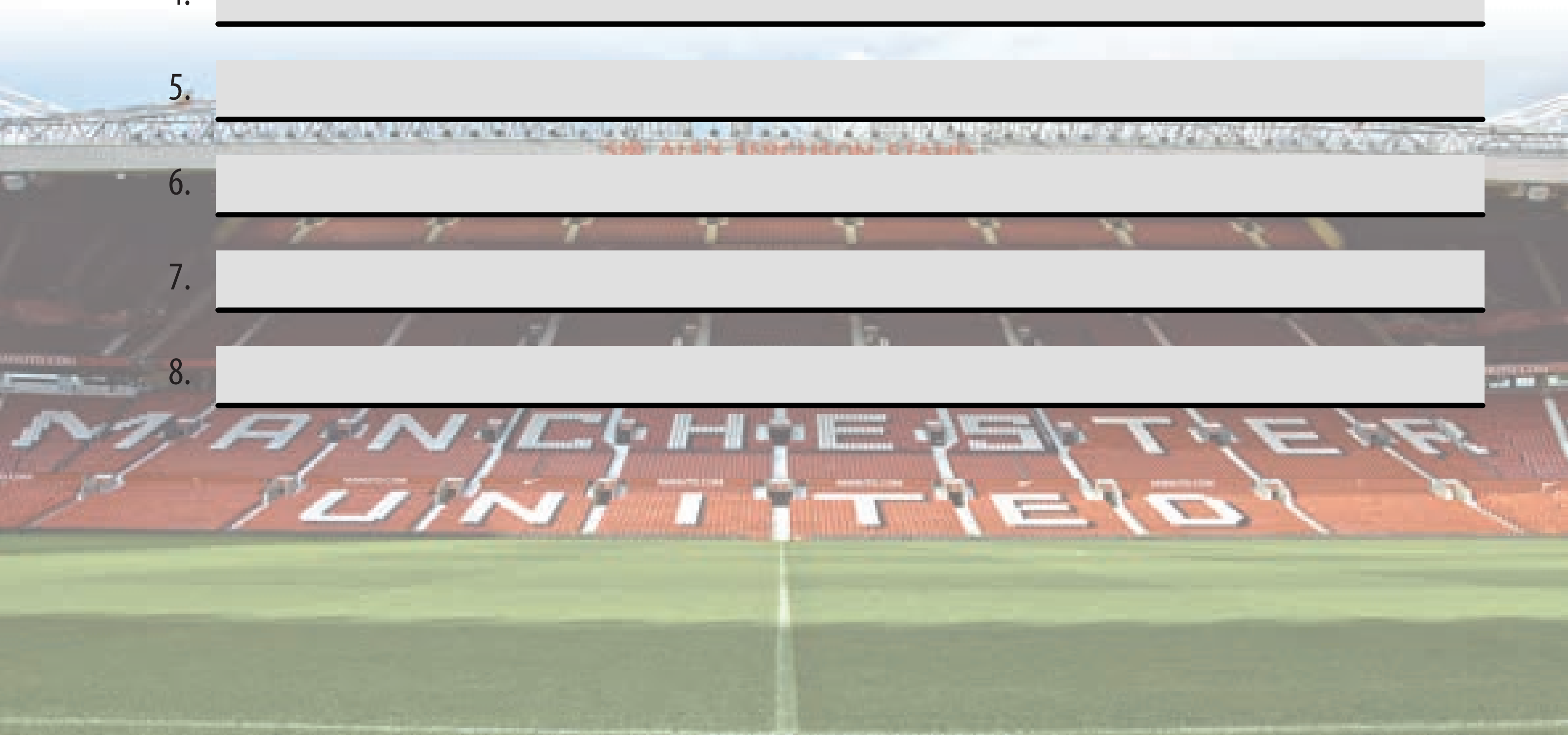

beatha le buaidh

AILIG FEARGHASTAN

DUILLEAGAN-OBRACH, S1 Fileantaich

D. Obair dithis Cothrom Còmhraidh

Cleachd na ceistean dìreach airson Duilleagan 4 – 8, 10 – 13 agus 14 – 19. Cuiribh ceist mu seach air a chèile – mas urrainn dhuibh gun a bhith a' coim head air na freagairtean sgrìobhte agaibh.

Gheibhear tuilleadh fiosrachadh mu Ailig Fear ghastan air an Eadar-lìon, mar eisimpleir, a' cleach dadh Google, coimhead ann an http://en.wikipedia.org/wiki/Alex_Ferguson

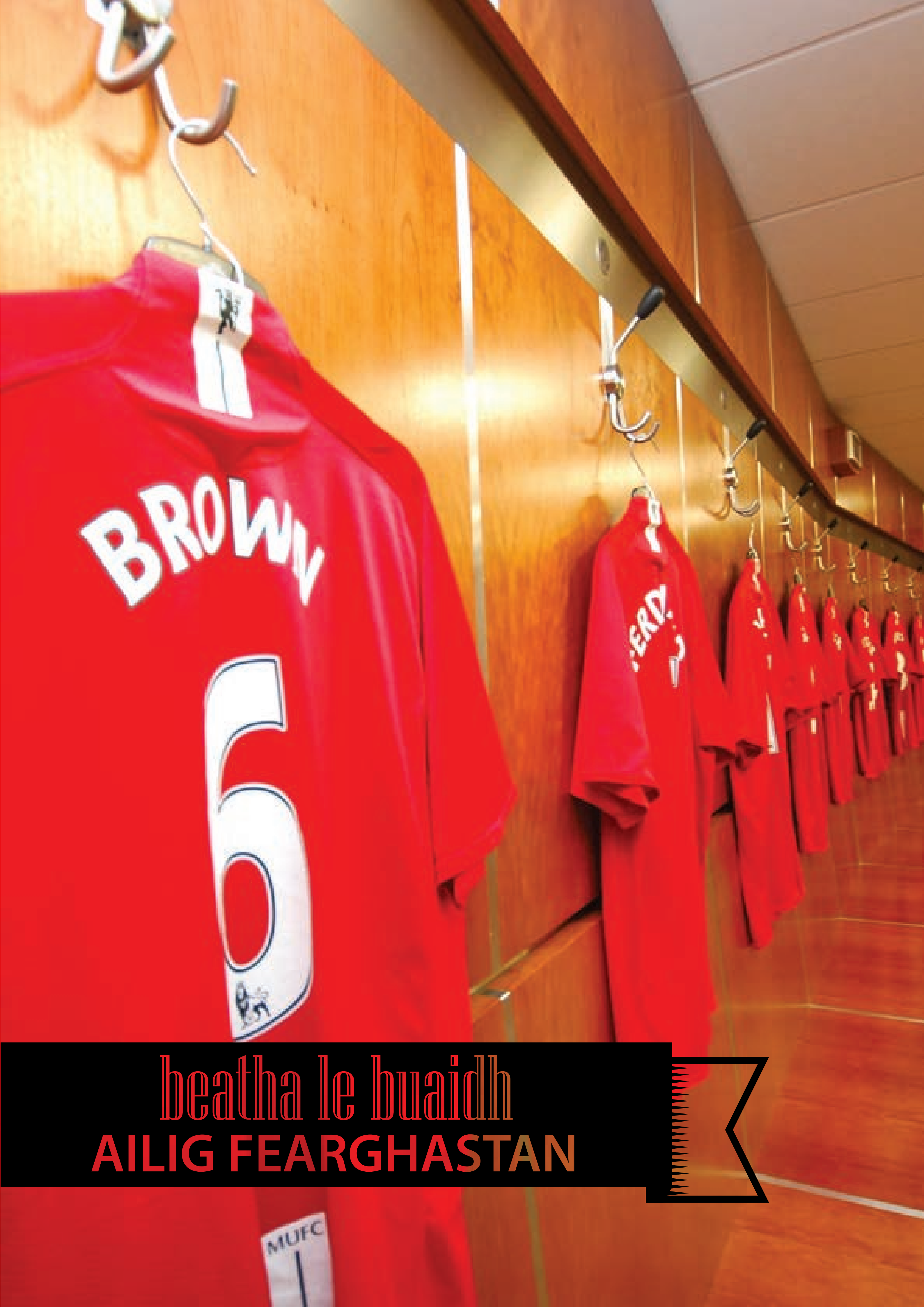

beatha le buaidh
AILIG FEARGHASTAN

FACLAIR
Vocabulary

beatha le buaidh
AILIG FEARGHASTAN

a' Chiad Roinn – *aon de na Roinnean ann am ball-coise na h-Alba*

Abhainn Chluaidh – *an abhainn mhòr air a bheil Glaschu suidhichte*

bacadh f. – *rud a tha a' cur stad air cuideigin no rudeigin*

ban-Chaitligeadh b. – *boireannach a tha leantainn a' chreideimh Chaitligich*

càineadh f – *nuair a tha duine/daoine a' cur sìos air duine/daoine eile*

cathraiche f. – *neach a tha os cionn coinneimh, no buidhinn no companaidh*

comasach air – *gabhaidh rud a dhèanamh, no as urrainn neach a dhèanamh*

faigh làmh an uachdair air – *buinnig an aghaidh, faigh buaidh air*

fhuair e a' bhròg – *chaill e obair*

gann de – *mura h-eil gu leòr ann de rudeigin*

gàrraidhean luinge – *àiteachan, gu h-àbhaisteach ri taobh uisge, far am bithear a' togail bhàtaichean*

glèidh – *cùm, buannaich, buinnig*

inneal f. – *rud air a chur ri chèile airson gnìomh àraidh a dhèanamh, m.e. sàbh no inneal-nigheadaireachd*

luchd-leantail f. – *daoine a bhios a' leantail sgioba spòrs no neach-ciùil no eile; cuideachd luchd-leantainn*

Ridire f. – *gòil ann an spòrs*

togail cruaidh– *ag èirigh suas ann an dòigh a tha doirbh no anns a bheil dùbhlan*

uiread b. – *uimhir, àireamh cho mòr*